

Perspectiefnota 2016

8 juni 2015

*‘Ruimte scheppen voor vernieuwing’
‘samen doen’*

Inhoudsopgave Perspectiefnota 2016

1. Inleiding	3
2. Algemeen financieel perspectief	4
2.1. Uitgangspunten Begroting 2016	5
2.2. Algemene uitkering	6
2.3. Autonome ontwikkelingen	6
2.4. Ambities Samenlevingsagenda	7
2.5. Ruimtescheppende maatregelen	8
2.6. Risico's	9
3. Uiteenzetting financiële positie	11
4. Ruimte scheppen voor vernieuwing (permanent innoveren en besparen)	14
4.1. Invulling taakstellende besparingen 2016-2019	14
4.2. Aanpak ruimte scheppen voor vernieuwing	17
5. Van Perspectiefnota naar begroting	21
5.1. Algemene beschouwingen	21
5.2. Voorstellen ruimtescheppen voor vernieuwing	21
5.3. Planning	21
Bijlage 1: Totaaloverzicht budgetten voor ambities Samenlevingsagenda	22
Bijlage 2: Benchmark Alblasserdam: gerealiseerde lasten per inwoner 2013	23

1. Inleiding

Voor u ligt de Perspectiefnota voor de periode 2016 tot en met 2019. Een periode waarin gemeenten staan voor forse opgaven. Het college heeft, ondanks deze forse opgaven, de ambitie om de doelen uit Samenlevingsagenda 'Samen doen' waar te maken en tegelijkertijd het gevoerde financiële beleid van de laatste jaren te bestendigen. Gezonde financiën vormen een belangrijke randvoorwaarde voor de opgave die op de gemeente afkomt en de uitvoering van de ambitie van het college. Dit betekent dat de begroting 2016 en de meerjarenramingen 2017 tot en met 2019 structureel sluitend moeten zijn. Daarnaast is een toereikend weerstandsvermogen van belang om financiële tegenvallers op te kunnen vangen.

In de Begroting 2015 gaf de uitkomst van de 1^e fase groot onderhoud gemeentefonds extra ruimte voor de Samenlevingsagenda. Alblasserdam kon rekenen op een structureel hogere uitkering uit het gemeentefonds van € 280.000 in 2015 en € 485.000 structureel vanaf 2016. De voorlopige uitkomsten van de 2^e fase groot onderhoud gemeentefonds laten voor Alblasserdam een nadelige effect van de 2^e fase groot onderhoud gemeentefonds zien van € 212.000 structureel vanaf 2016. De meicirculaire 2015 zal definitief inzicht geven in het effect voor Alblasserdam. In deze Perspectiefnota zijn wij uitgegaan van de genoemde voorlopige uitkomsten. Dit betekent dat wij per saldo een hogere algemene uitkering ontvangen dan vóór de hele herijking operatie van € 273.000. Het voordelig effect is wel lager dan waarmee rekening is gehouden in de Begroting 2015. Het waarmaken van de ambitie om de doelen uit de Samenlevingsagenda te realiseren, noodzaakt nu tot het scheppen van 'extra' ruimte in de meerjarenbegroting.

Deze Perspectiefnota 2016 geeft inzicht in de opgave waar Alblasserdam de komende jaren voor staat, de financiële ruimte voor het realiseren van de ambities uit de Samenlevingsagenda en het proces dat het college voorstelt om de benodigde 'extra' ruimte te scheppen en te komen tot een structureel sluitende meerjarenbegroting 2016-2019.

2. Algemeen financieel perspectief

In dit hoofdstuk informeren wij u over het algemeen financieel perspectief. We starten met een overzicht van de veranderingen ten opzichte van de Begroting 2015 en het Meerjarenperspectief 2016-2018.

Het financiële meerjarenperspectief 2016-2019 ziet er als volgt uit:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2016	2017	2018	2019
Resultaat Begroting 2015	-	-	-	-/- 481
Begrotingswijzigingen tot 1 ^e Burap 2015	-	-	-	-
Resultaat na wijziging voor PPN 2016	-	-	-	-/- 481
PPN 2016:				
Algemene uitkering:				
- Decembercirculaire 2014	-/- 3	60	128	383
- 2 ^e fase groot onderhoud gemeentefonds	-/- 212	-/- 212	-/- 212	-/- 212
Autonome ontwikkelingen	22	4	5	7
Ambities Samenlevingsagenda	0	-/- 21	-/- 107	-/- 107
Ruimtescheppende maatregelen	175	20	20	31
Totaal mutaties PPN 2016	-/- 18	-/- 149	-/- 166	102
Geraamd resultaat PPN 2016	-/- 18	-/- 149	-/- 166	-/- 379

Voor een goed beeld van het financieel meerjarenperspectief is naast het geraamd resultaat ook inzicht nodig in het onderscheid tussen incidenteel en structureel resultaat. Het structureel resultaat geeft weer of er sprake is van een 'structureel sluitende begroting'.

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2016	2017	2018	2019
Structureel resultaat Begroting 2015 (A)	323	157	41	-/- 441
Mutaties resultaat PPN 2016:	-/- 18	-/- 149	-/- 166	102
- waarvan mutaties incidentele baten en lasten (incl. mutaties reserves)	285	117	0	0
Mutaties structurele baten en lasten in PPN 2016 (B)	-/- 303	-/- 266	-/- 166	102
Structureel resultaat PPN 2016 (A + B)	20	-/- 109	-/- 125	-/- 339

Vooralsnog geeft deze Perspectiefnota een 'structureel' sluitende begroting voor 2016. In de jaren 2017 en verder is vooralsnog sprake van structurele tekorten. Onze doelstelling is in de begroting 2016 voor alle jaren een 'structureel' sluitende begroting te presenteren. Daarbij wordt het coalitieakkoord gevolgd, waarbij is afgesproken dat voor de woonlasten als totaal een 0-lijn wordt gehanteerd en dat wij streven naar lastenverlichting voor inwoners en bedrijven. Wij maken hierop alleen een uitzondering als het vangnet in het sociale domein in het gedrang komt.

Naast de ambities, die al in de Perspectiefnota 2016 zijn verwerkt, zullen voor projecten uit de Samenlevingsagenda nog aanvullende financiële middelen beschikbaar moeten komen. Dat betekent dat wij deze collegeperiode structureel € 200.000 tot € 350.000 aan 'extra' ruimte willen scheppen om de ambities uit de Samenlevingsagenda waar te kunnen maken binnen een structureel sluitende meerjarenbegroting. In hoofdstuk 4 is het proces, om de benodigde 'extra' ruimte te scheppen en te komen tot een in alle jaren structureel sluitende meerjarenbegroting 2016-2019, weergegeven.

De financiële mutaties, die in deze Perspectiefnota zijn verwerkt, worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.

2.1. Uitgangspunten Begroting 2016

Bij het opstellen van de Begroting 2016 worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Onderwerp	Uitgangspunten voor de Begroting 2016
Personele budgetten	Op dit moment voorzien wij geen nieuwe cao ontwikkelingen op basis waarvan de personele kosten met betrekking tot onze ambtenaren stijgen. Er is hierdoor op dit onderdeel (nog) geen bijstelling van de begroting nodig. Indien zich voor 2016 onverwacht toch cao ontwikkelingen voordoen dan worden de financiële effecten daarvan verwerkt binnen een 'structureel' sluitende Begroting 2016.
Prijsontwikkeling materiële budgetten	Wij passen <u>geen</u> algemene indexering toe op de materiële budgetten. Wij streven ernaar om permanent te innoveren en te besparen en daarmee ruimte te scheppen voor de ambities van de Samenlevingsagenda. In onderdeel 4 is onze aanpak verder uitgewerkt. Als budgetten 'aantoonbaar' te laag blijken te zijn dan wordt een verhoging van het budget als autonome ontwikkeling in de Begroting 2016 verwerkt. In onderdeel 2.3 van deze Perspectiefnota zijn de autonome ontwikkelingen, die wij op dit moment voor 2016 voorzien, opgenomen.
Subsidies	Wij passen <u>geen</u> algemene indexering (voor personele en materiële kosten) toe op subsidies aan 'maatschappelijke partners'. In de Begroting 2016 wordt een subsidieplafond voor het jaar 2016 vastgesteld. De subsidieaanvragen voor 2016 moeten volgens de verordening voor september 2015 worden ingediend. Op dit moment voorzien wij (nog) geen stijging van het subsidieplafond 2016. Bij het opstellen van de Begroting 2016 wordt op grond van de tot dan toe ingediende aanvragen en pro forma aanvragen een inschatting gemaakt van de benodigde extra middelen in verband met prijs en loonstijging bij de gesubsidieerde instellingen.
Rente	De interne rekenrente bedraagt op dit moment 4,5%. Aanpassing van de interne rekenrente kan worden gezien in relatie tot de geraamde financieringslasten, een structureel sluitende begroting en de kosten van instandhouding van het voorzieningenniveau. Voor de grondexploitaties wordt een rekenrente gehanteerd van 3,5%.
Algemene uitkering	Voor de raming van de algemene uitkering gaan wij uit van de meest recent beschikbare circulaire bij het ambtelijk afronden van de Begroting 2016. Bij het ambtelijk afronden van de Perspectiefnota 2016 is uitgegaan van de Decemercirculaire 2014. De financiële effecten van de Meircirculaire 2015, die op 1 juni 2016 is gepubliceerd, konden niet tijdig meer worden geanalyseerd om te verwerken in deze Perspectiefnota 2016.
Woonlasten	Het coalitieakkoord wordt gevolgd, waarbij is afgesproken dat voor de woonlasten als totaal een 0-lijn (geen stijging) wordt gehanteerd. Gestreefd wordt naar lastenverlichting voor inwoners en ondernemers. Wij maken hierop alleen een uitzondering als het vangnet in het sociale domein in het gedrang komt.
Overige tarieven	Voor de overige tarieven gelden veelal wettelijke kaders, zoals bijvoorbeeld de Wet Markt en Overheid. Voor veel tarieven is maximaal kostendekkend dan wel een maximum tarief een wettelijk kader. Jaarlijks wordt beoordeeld of tarieven (maximaal) kostendekkend zijn en worden de tarieven opnieuw vastgesteld.

2.2. Algemene uitkering

Decembercirculaire 2014

In de Programmabegroting 2015 is de raming van de algemene uitkering gevolgd zoals was opgenomen in de Perspectiefnota 2015. Daarbij is aangegeven dat het risico op een afwijking van de werkelijke algemene uitkering ten opzichte van de raming was toegenomen, omdat op dat moment onvoldoende detailinformatie beschikbaar was om diverse effecten in de algemene uitkering exact te kunnen berekenen. De omvang van de mogelijke afwijking ten opzichte van de raming werd ingeschat op circa € 300.000 nadelig tot € 250.000 voordelig. Inmiddels zijn nieuwe berekeningen gemaakt voor de algemene uitkering met behulp van recente informatie. Voor 2016 is het saldo inclusief taakmutatie "gezond in de stad" nagenoeg gelijk aan de opgenomen raming in de programmabegroting 2015. Voor de jaren 2017 tot en met 2019 is de raming positiever.

2^e fase groot onderhoud gemeentefonds

Het ministerie van BZK heeft op 23 maart 2015 de voorlopige resultaten van de 2^e fase groot onderhoud gemeentefonds gepubliceerd. De voorlopige uitkomsten van de 2^e fase groot onderhoud gemeentefonds laten voor Alblasterdam een nadelig effect van de 2^e fase groot onderhoud gemeentefonds zien van € 212.000 structureel vanaf 2016. De meicirculaire 2015 zal definitief inzicht geven in het effect voor Alblasterdam. In deze Perspectiefnota zijn wij uitgegaan van de genoemde voorlopige uitkomsten.

In de Begroting 2015 was al een structureel voordelig effect van de 1^e fase groot onderhoud verwerkt vanaf 2016 van € 485.000. Het voorlopig effect van de 1^e en 2^e fase is dat Alblasterdam per saldo een hogere algemene uitkering ontvangt van € 273.000.

Meicirculaire 2015

De meicirculaire 2015 is bepalend voor het financieel meerjarenperspectief van Alblasterdam. In de meicirculaire worden onder meer de aanpassingen op budgetten voor de decentralisaties en het definitieve effect van de 2^e fase groot onderhoud gemeentefonds bekend gemaakt. Deze meicirculaire was bij het opstellen van de Perspectiefnota nog niet beschikbaar. De financiële effecten van de meicirculaire 2015 worden verwerkt in de begroting 2016.

2.3. Autonome ontwikkelingen

In de Perspectiefnota 2016 zijn de volgende (autonome) ontwikkelingen / keuzes verwerkt:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2016	2017	2018	2019
• Effecten 1 ^e burap 2015	33	7	8	8
• Gemeenschappelijke regelingen	34	42	42	44
• Kosten onkruidbestrijding	-/- 45	-/- 45	-/- 45	-/- 45
Totaal (autonome) ontwikkelingen	22	4	5	7

Effecten 1^e bestuursrapportage 2015

In de 1^e bestuursrapportage is een aantal ontwikkelingen opgenomen, die een financiële doorwerking hebben in het meerjarenperspectief.

Gemeenschappelijke regelingen

In deze Perspectiefnota is rekening gehouden met de financiële effecten van de geactualiseerde begroting 2015 van de GR Drechtsteden en de concept begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen die in de raad van 26 mei 2015 voor zienswijze zijn behandeld.

Kosten onkruidbestrijding

Chemische onkruidbestrijding is waarschijnlijk vanaf 2016 verboden. Dit betekent dat het onkruid vanaf 2016 op alternatieve wijze moet worden bestreden. Deze methoden zijn, zonder uitzondering, veel duurder dan chemische bestrijding. De hogere kosten komen met name voort uit het feit dat je het onkruid vaak niet doodt en dus vaker terug moet komen. De chemische methode beperkt zich doorgaans tot één a twee keer per jaar. Het afgelopen jaar hebben we twee proefwijken gedaan met branden (Kerkstraat e.o.) en hete lucht (Zeelt e.o.). Zowel uit onderzoek (rapportage Tauw) en uit de proefwijken blijkt dat de kosten ongeveer 4 keer hoger zijn. De kosten voor onkruidbestrijding nemen toe met € 45.000 tot een totaalbedrag van € 60.000.

2.4. Ambities Samenlevingsagenda

In de Perspectiefnota 2016 zijn de volgende keuzes vanuit de Samenlevingsagenda verwerkt:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2016	2017	2018	2019
• Effecten 1 ^e burap 2015	-/- 92	-/- 91	-/- 46	-/- 46
• Werkbudget Cultuur	-/- 10	-/- 10	-/- 10	-/- 10
• Implementatie arbeidsmarktbeleid	-/- 25	-/- 25	-/- 25	-/- 25
• Fietsverbinding Papendrecht	-/- 4	-/- 12	-/- 26	-/- 26
• Overige mutaties	PM	PM	PM	PM
Totaal keuze Samenlevingsagenda	-/- 131	-/- 138	-/- 107	-/- 107
Inzet reserve Samenlevingsagenda	131	117	-	-
Totaal Samenlevingsagenda	-	-/-21	-/-107	-/-107

Effecten 1^e bestuursrapportage 2015

In de 1^e bestuursrapportage is een aantal ontwikkelingen opgenomen die een financiële doorwerking hebben in het meerjarenperspectief.

Werkbudget Cultuur

De portefeuille cultuur is volop in ontwikkeling. Er worden steeds meer verbindingen gelegd tussen cultuur en andere domeinen zoals onderwijs, jeugd, sport en centrumontwikkeling. Om uitvoering te kunnen geven aan initiatieven die ontstaan vanuit het cultuurveld is werkbudget nodig.

Implementatie arbeidsmarktbeleid

De kracht van een succesvol arbeidsmarkt beleid zit in enerzijds het initiëren van nieuwe vormen van arbeidsdeelname en anderzijds in het deelnemen aan regionale initiatieven. Om een dergelijke proactieve houding uit te kunnen voeren is de beschikbaarheid van een bescheiden budget per gebeurtenis onmisbaar. Voorbeelden in dit verband zijn: deelname van de scholen aan techniekroute of een bezoek aan de duurzaamheidsfabriek. Voor ouderen kan in dit verband gewezen worden op de inschakeling van de stichting 50+.

Fietsverbinding Papendrecht

In 2013 is gestart met het verbeteren van de fietsverbinding tussen Alblasterdam en Papendrecht als onderdeel van de regionale Beneden Merwederoute. Een deel van de fietsverbinding wordt nu gerealiseerd. In 2015 is het regionale project "Beter Benutten Vervolg" gestart, waarin Rijk en Regio samenwerken met als doel de onderlinge verbindingen te versterken en mensen te stimuleren autoritten te vervangen of te verkorten. Uit dit project kan het overige deel van de fietsverbinding worden gesubsidieerd. Door gebruik te maken van de subsidie zou het hele traject uitgevoerd kunnen worden. Dit is voor Alblasterdam een unieke kans om de bereikbaarheid en verkeersveiligheid te verbeteren. In de Perspectiefnota is rekening gehouden met de kapitaallasten van de verwachte eigen bijdrage van de gemeente voor de realisatie van de fietsverbinding.

Overige mutaties

Vanuit de Samenlevingsagenda is voor een aantal dossiers en projecten in de komende jaren extra middelen nodig. Tot en met 2015 gaat de aandacht vooral uit naar onderzoek en visievorming. Vanuit deze eerste stap kunnen daadwerkelijke maatregelen (investeringen) worden verwacht. De hoogte en doorwerking in de begroting zijn echter nog niet bekend omdat deze afhankelijk zijn van de resultaten van onderzoek en visievorming. De middelen zijn onder meer benodigd voor de centrumontwikkeling, het Lammetjeswiel, het Scheldeplein, duurzaamheid, luchtkwaliteit en de entreezone. De SWA is momenteel bezig met het opstellen van een koersplan waarin de organisatieontwikkeling omschreven wordt. Dit plan wordt voor de zomer opgeleverd en kan financiële consequenties meebrengen voor 2016. De mogelijke consequenties zijn op dit moment nog niet inzichtelijk.

In bijlage 1 bij deze Perspectiefnota is een totaaloverzicht opgenomen van de budgetten die voor het realiseren van de ambities uit de Samenlevingsagenda in het meerjarenperspectief 2016-2019 zijn verwerkt.

2.5. Ruimtescheppende maatregelen

In de Perspectiefnota 2016 zijn de volgende ruimtescheppende maatregelen financieel verwerkt:

Bedragen * € 1.000 (-/- = nadelig)	2016	2017	2018	2019
• Effecten 1 ^e burap 2015	20	20	20	20
• Inzet restant reserve Samenlevingsagenda	155	-	-	-
• Overige besparingen	-	-	-	11
Totaal ruimtescheppende maatregelen	175	20	20	31

Effecten 1^e bestuursrapportage 2015

In de 1^e bestuursrapportage is een aantal ontwikkelingen opgenomen die een financiële doorwerking hebben in het meerjarenperspectief.

Inzet restant reserve Samenlevingsagenda

Bij het opstellen van de Begroting 2015 waren in het meerjarenperspectief in de jaren 2016 en 2017 nog middelen beschikbaar om maatregelen vanuit de Samenlevingsagenda mogelijk te maken. Deze in het meerjarenperspectief gereserveerde middelen bedroegen voor 2016 € 286.000 en voor 2017 € 117.000. In de Perspectiefnota 2016 is van deze middelen in 2016 € 131.000 en 2017 € 117.000 ingezet om de ambities uit paragraaf 2.3 te dekken. Door het gewijzigd meerjarenperspectief zijn de resterende middelen van € 155.000 in 2016 niet meer beschikbaar.

2.6. Risico's

Beschermd wonen / inkomensondersteuning / apparaatskosten SDD

In de 1^e bestuursrapportage 2015 is een aantal risico's weergegeven met een mogelijk aanzienlijk negatief effect op het financieel meerjarenperspectief van de gemeente Alblasterdam. Dit betreft risico's ten aanzien van beschermd wonen, de inkomensondersteuning en apparaatskosten SDD. Inmiddels is gebleken dat vanuit het Rijk een toereikend extra budget beschikbaar is gesteld voor Beschermd wonen.

Taakstellende besparingen / Trap af

In het meerjarenperspectief 2016 en verder van de gemeente Alblasterdam is een aantal taakstellende besparingen en bezuinigingen opgenomen, die de gemeente zelf dan wel samen met of door maatschappelijke partners moet realiseren. Als deze taakstellingen niet tijdig worden ingevuld heeft dat nadelige financiële gevolgen voor de gemeente Alblasterdam. In onderdeel 4.1. van deze Perspectiefnota gaan wij nader in op de stand van zaken van het invullen van de verschillende taakstellende besparingen en bezuinigingen.

Beheerplannen Openbare ruimte

Voor de instandhouding van het areaal in de openbare ruimte is voor de lange termijn de vervangingswaarde van het totale areaal in beeld gebracht. De vervangingswaarde van het totale areaal bedraagt ongeveer € 2,1 miljoen per jaar bij ongewijzigd beleid. In het meerjarenperspectief is een jaarlijkse storting in de voorziening op basis van beheerplannen openbare ruimte opgenomen van € 1,5 miljoen per jaar. Op de langere termijn zal deze storting ontoereikend zijn om het huidige areaal in stand te houden. Op dit moment hebben wij nog geen meerjarig inzicht in de totale kosten van instandhouding van de openbare ruimte voor de komende 15 tot 20 jaar. Dit inzicht is nodig om te beoordelen in hoeverre een stijging van de jaarlijkse storting in de voorziening openbare ruimte kan worden gedekt uit vrijvallende (huidige) kapitaallasten van relatief nieuw aangelegd openbaar gebied en op welke termijn een daadwerkelijke stijging van de storting in de voorziening tot de vervangingswaarde van het totale areaal noodzakelijk is (binnen 5, 10, 15 jaar of langer).

In onderstaande tabel geven wij inzicht in de mogelijke impact van de in deze paragraaf genoemde risico's.

Risico	Mogelijke impact voor Alblasserdam
Inkomensondersteuning	€ 282.000
Apparaatskosten SDD	€ 81.000
Niet tijdig invullen taakstellende bezuinigingen / trap af	PM
Storting voorziening beheer openbare ruimte	PM

In de Begroting 2016 worden de financiële effecten van deze risico's alleen financieel verwerkt in de programmabegroting voor zover wij inschatten dat het risico zich daadwerkelijk zal voordoen in 2016. De overige risico's zullen worden betrokken bij de actualisering van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de Begroting 2016.

3. Uiteenzetting financiële positie

De financiële positie van een gemeente is niet alleen uit de balans af te lezen. Om een goed beeld van de financiële positie van een gemeente te krijgen, zijn meerdere kengetallen relevant. In de verschillende paragrafen is nadere informatie opgenomen over onder meer het risicoprofiel, het weerstandsvermogen, de schuldpositie, het beheer van kapitaalgoederen en het grondbeleid. Op grond van deze informatie kan een totaal beeld van de financiële positie van een gemeente worden gevormd.

Een aantal belangrijke kengetallen voor de financiële positie van de gemeente Alblasserdam is als volgt samen te vatten:

Indicator	Gunstig	Neutraal	Ongunstig
Structureel sluitende begroting	Doelstelling begroting 2016		PPN 2016
Weerstandsvermogen			
Schuldpositie	Jaarrekening 2014		

De verschillende indicatoren worden hierna kort toegelicht.

Structureel sluitende begroting

Normering volgens eigen beleid:

- *Gunstig:* alle jaren zijn individueel 'structureel' sluitend
- *Neutraal:* alle jaren zijn per saldo 'structureel' sluitend
- *Ongunstig:* geen 'structureel' sluitende begroting

In hoofdstuk 2 is het meerjarenperspectief voor de begroting 2016-2019 weergegeven. Over de totale periode 2016-2019 is op grond van dit perspectief per saldo nog geen sprake van een 'structureel' sluitende begroting.

Voldoende weerstandsvermogen

Normering volgens eigen beleid:

- *Gunstig:* weerstandsratio (algemeen) voldoet in alle jaren aan streefwaarde van minimaal 1,4 en weerstandsratio grondexploitatie is minimaal 1,0
- *Neutraal:* weerstandsratio (algemeen) voldoet niet in alle jaren aan streefwaarde van minimaal 1,4, maar is wel minimaal 1,0 en weerstandsratio grondexploitatie is minimaal 1,0
- *Ongunstig:* weerstandsratio (algemeen) is in één of meerdere jaren kleiner dan 1,0

In het coalitieakkoord 'Alblasserdam: dorp met karakter' is als uitgangspunt opgenomen dat wij streven naar een ratio van het weerstandsvermogen van minimaal 1,4. Dit betekent dat de buffer 1,4 maal de bekende risico's afdekken.

Rekening houdend met de resultaatbestemming 2014 en een aantal bewegingen zoals de verwerking van de frictiekosten voor de boventallige medewerkers in de jaarrekening 2014, de afronding van de inrichting serviceorganisaties in 2015 en de periode waarin de transformatie van de nieuwe zorgtaken wordt gerealiseerd, hebben wij het meerjarig perspectief van het weerstandsvermogen in beeld gebracht.

Bedragen * € 1.000		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Weerstandscapaciteit	Algemeen	3.748	3.758	3.758	3.752	3.743	3.743
	Grondexploitatie	1.412	1.412	1.412	1.412	1.412	1.412
	Totaal	5.160	5.170	5.170	5.164	5.155	5.155
Risicoprofiel	Algemeen	2.512	2.512	2.412	2.412	1.912	1.912
	Grondexploitatie	492	492	492	492	492	492
	Totaal	3.004	3.004	2.904	2.904	2.404	2.404
Weerstandratio PPN 2016	Algemeen	1,5	1,5	1,6	1,6	2,0	2,0
	Grondexploitatie	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
	Totaal	1,7	1,7	1,8	1,8	2,1	2,1
Weerstandratio Begroting 2015	Algemeen	1,9	1,4	1,4	1,4	1,8	
	Grondexploitatie	2,6	2,6	2,6	2,4	2,4	
	Totaal	2,0	1,5	1,5	1,5	2,0	

De weerstandscapaciteit zal naar verwachting redelijk stabiel blijven. De in de Begroting 2015 verwachte daling van de weerstandscapaciteit blijft uit. Doordat de frictiekosten voor de boventallige medewerkers in de jaarrekening 2014 is verwerkt, is geen dekking van deze kosten nodig uit de algemene reserve in de jaren 2015-2018. Het risicoprofiel is tot en met 2017 aanzienlijk hoger als gevolg van de decentralisaties. In de eerste drie jaar zal het risico dat een beroep op de vangnetfunctie leidt tot hogere kosten dan de rijksbudgetten hoger zijn. Vanaf 2018 is dat risico naar verwachting relatief lager. Vanaf 2016 is al sprake van een lager risico omdat dan geen sprake meer is van een mogelijk tekort op de transitiebudgetten voor de inrichting van de serviceorganisaties.

Uit het meerjarenperspectief van de weerstandratio blijkt dat wij verwachten in alle jaren te blijven voldoen aan het uitgangspunt dat de beschikbare buffer (de weerstandscapaciteit) minimaal 1,4 maal de bekende risico's afdekken. Indien de weerstandratio tijdelijk onder 1,4 daalt is nog sprake van een 'voldoende' weerstandsvermogen, maar zullen wel maatregelen getroffen moeten worden om weer boven de streefwaarde van 1,4 te komen.

In dit meerjarenperspectief is nog geen rekening gehouden met kansen op versterking van de weerstandscapaciteit door bijvoorbeeld positieve resultaten op grondexploitatie, positieve jaarresultaten en vrijval uit bestemmingsreserves ten gunste van de algemene reserve. In de periode 2015-2019 verwachten wij voor € 3,5 miljoen aan positieve resultaten op grondexploitatie te realiseren. Uit het financieel perspectief in hoofdstuk 2 blijkt dat wij vooralsnog geen positieve resultaten uit de exploitatie verwachten. Doelstelling is in de begroting 2016 voor alle jaren een 'structureel' sluitende begroting te presenteren. Eventuele positieve resultaten moeten wij eerst daadwerkelijk realiseren voordat wij hiermee rekening houden voor de weerstandscapaciteit. De nota reserves en voorzieningen wordt momenteel geactualiseerd. Bij deze actualisatie zullen wij kritisch beoordelen of de inzet van gevormde bestemmingsreserves noodzakelijk is of dat deze deels kunnen vrijvallen ter versterking van onze weerstandscapaciteit.

Schuldpositie

Normering op grond van normen afgeleid van Europese normen:

- *Debt ratio: kleiner dan 80%. Een debt ratio van 80% of hoger geeft aan dat het bezit met zeer veel schulden is belast.*
- *Netto schuld / inkomsten: kleiner dan 100% (stoplicht op oranje) en 130% (stoplicht op rood). De netto schuld gedeeld door de inkomsten geeft een indicatie voor de mate waarin een gemeente de rentelasten kan dekken door voldoende inkomsten.*

Voor de schuldpositie hebben wij nog geen geactualiseerde verwachte meerjarige ontwikkeling in beeld. In de begroting 2016 zullen wij de meerjarige ontwikkeling van de schuldpositie in beeld brengen.

4. Ruimte scheppen voor vernieuwing (permanent innoveren en besparen)

Bezuinigingen en ombuigingen klinken vaak negatief en kunnen weerstand en onrust oproepen bij burgers, raad, college en de organisatie. Zeker als bezuinigingen en ombuigingen ook tot gevolg hebben dat het kwaliteitsniveau wordt verlaagd, het voorzieningenniveau wordt aangetast en/of personele gevolgen heeft. In het verleden gerealiseerde bezuinigingen hebben er ook toe bijgedragen dat wij nu een solide en gezonde financiële positie hebben en wij op dit moment (nog) geen ingrijpende maatregelen hoeven te nemen. In die zin zijn bezuinigingen ook positief.

De wereld verandert steeds sneller. Stilstand is achteruitgang. Dit vraagt continue ontwikkeling van de organisatie en innovaties. Wij streven ernaar te voorkomen dat bezuinigingen en ombuigingen achteraf noodzakelijk worden, waardoor weerstand en onrust ontstaat en het realiseren hiervan met negatieve energie gerealiseerd moet worden. Doelstelling is om vanuit een solide financiële basis continu te werken aan innovaties en verbeteringen in plaats vanuit incidenten te moeten bezuinigen.

De kern van onze aanpak is dat wij de passie en positieve energie van de organisatie en samenleving aanspreken om continu te werken aan meer bereiken met minder middelen (het optimaal inzetten van onze beperkte middelen). Wij werken aan een cultuur waarin ruimte is voor medewerkers om voortdurend te streven naar het optimaal inzetten van talenten en ruimte te bieden voor het inbrengen van innovatieve ideeën.

In deze paragraaf geven wij inzicht in de stand van zaken van de invulling van taakstellende besparingen die in de begroting van de gemeente Alblasterdam zijn opgenomen. Verder wordt het proces geschetst waarmee het college invulling wil geven aan de ambitie om deze collegeperiode structureel € 200.000 tot € 350.000 aan 'extra' ruimte te scheppen om de ambities uit de Samenlevingsagenda waar te kunnen maken binnen een structureel sluitende meerjarenbegroting.

4.1. Invulling taakstellende besparingen 2016-2019

In het meerjarenperspectief in de begroting 2015-2018 zijn 'taakstellende besparingen' opgenomen voor de periode 2016 en verder. Het is van belang om deze taakstellingen tijdig te vertalen naar concrete maatregelen en besparingen, om te voorkomen dat achteraf blijkt dat deze taakstellingen niet gerealiseerd worden en tot financiële nadelen leiden. Voor de taakstellende besparingen voor het jaar 2016 is het van belang dat deze in de begroting 2016 worden ingevuld met concrete maatregelen en besparingen.

In deze paragraaf geven wij inzicht in de (nog in te vullen) taakstellingen. Hierbij maken wij onderscheid naar taakstellingen van de gemeente (eigen organisatie) en taakstellingen van onze maatschappelijke partners (derden).

Bedragen * € 1.000	2016	2017	2018	2019
Taakstellingen in te vullen door gemeente:	207	232	232	232
• Taakstellingen organisatie	132	132	132	132
• Keuze beheer onderhoud areaal	75	100	100	100
Taakstellingen in te vullen samen met / door partners:	344	344	344	344
• Ontwikkelprogramma Drechtsteden	100	100	100	100
• GR Drechtsteden Trap af	140	140	140	140
• GR VRZHZ vernieuwde brandweezorg	104	104	104	104

Taakstellingen organisatie

De taakstellingen organisatie van structureel € 131.500 worden 'ruimschoots' ingevuld met concrete maatregelen en besparingen op de kosten van de bedrijfsvoering voor een bedrag van € 176.600 structureel. Deze besparingen betreffen een lagere bijdrage SCD van € 92.000 structureel, lagere kosten bedrijfsvoering (onder meer accountantskosten, advieskosten, werving en selectie) van € 84.600 structureel. De gerealiseerde besparingen zijn € 45.100 hoger dan de taakstelling organisatie.

Keuze beheer onderhoud areaal

In de begroting 2015 heeft het college de wens uitgesproken de komende jaren keuzes te maken, waardoor de besparingen kunnen worden gerealiseerd. Het college denkt dan aan de volgende oplossingsrichtingen:

- Actief vervangen van houten bruggen en houten vlonders door composiet. Deze zijn een stuk onderhoudsvriendelijker en hebben een langere levensduur, waardoor de kosten van het beheer lager zijn.
- Keuzes in het totale areaal aan speelvoorzieningen en zandbakken.
- Het terugbrengen van de 2500 verkeerborden.
- Een onderhoudsvriendelijke keuze van beplanting bij nieuwe inboet of bij reconstructies.
- Regionaal aanbesteden van raambestekken onderhoud bestrating, bomen en watergangen.

In de begroting 2015 is rekening gehouden met maatregelen die een structurele besparing opleveren van € 75.000 in 2016 oplopend naar € 100.000 in 2018. In de begroting 2016 zullen concrete voorstellen zijn uitgewerkt om invulling te geven aan deze taakstellende besparing.

Ontwikkelprogramma Drechtsteden

In de Begroting 2016 zal in de paragraaf bedrijfsvoering een totaal inzicht in de stand van zaken van het ontwikkelprogramma Drechtsteden worden gegeven, inclusief de financiële voordelen die voor Alblisserdam zullen worden gerealiseerd. Op dit moment verwachten wij op grond van de besluitvorming over de (voorgenomen) deelname aan IPM en het DKCC een structureel voordeel oplopend tot € 66.000 vanaf 2019. De overige afgeronde projecten leveren geen financieel voordeel op en voor de nog lopende projecten hebben wij nog geen zicht op eventuele financiële voordelen. Het risico bestaat dat de financiële taakstelling niet geheel wordt gerealiseerd.

Met het 'ruimschoots' invullen van de taakstelling organisatie kan dit risico (deels) worden afgedekt. Voor de jaren 2016 tot en met 2018 wordt het volledige bedrag van de 'extra' besparing van € 45.100 en voor 2019 wordt een bedrag van € 34.000 nog ingezet als dekking voor een mogelijk lager financieel voordeel op het ontwikkelprogramma Drechtsteden. Van de 'extra' besparingen van € 45.100 structureel wordt in deze Perspectiefnota vanaf 2019 een bedrag van € 11.100 ingezet als ruimte scheppende maatregel.

GR Drechtsteden (GRD) Trap af

De Drechtstraad heeft in maart 2015 definitief ingestemd met een aantal 'groene' bezuinigingsvoorstellen. Voor Alblisserdam heeft dit een besparing van € 25.000 tot gevolg. Bij de besluitvorming over de vorming van een regiogriffie is besloten de taakstelling Trap af te verhogen met het bedrag van de extra kosten voor de regiogriffie (aandeel Alblisserdam € 6.000). Op dit moment is nog geen invulling gegeven aan de taakstelling Trap af voor een bedrag van € 121.000. Op een later moment in 2015 behandeld de Drechtstraad de overige bezuinigingsvoorstellen in het kader van Trap af. Als de GRD niet tijdig invulling kan geven aan de taakstellende bezuinigingen voor Trap af, dan leidt dat tot een financieel nadeel voor de gemeente Alblisserdam. Wij hechten er veel waarde aan dat besluitvorming door de Drechtstraad over de volledige invulling van de taakstelling 2016 met concrete maatregelen voor 1 januari 2016 zal plaatsvinden.

GR Veiligheidsregio Zuid Holland Zuid (VRZH) Vernieuwde brandweezorg

Bij de regionalisering van de brandweer (1-1-2013) heeft het algemeen bestuur VRZH besloten dat er 10-15% efficiency behaald moet worden. In haar vergadering van 26 juni 2014 heeft zij vervolgens besloten om deze taakstelling mede te realiseren op basis van het voorstel Vernieuwde brandweezorg. Dit voorstel raakt het volledige takenpakket van de brandweer, onder meer: het doorontwikkelen van een meer risicogerichte benadering, pilot variabele voertuigbezetting / wijze van operationeel optreden, efficiency in bedrijfsvoering, etc. Voor het mogelijk gaan werken met variabele voertuigbezetting is in 2014 een pilot voorbereid. Tien uitrukposten verdeeld over de regio zullen in 2015 meewerken aan deze pilot. Met behulp van de pilot kan de VRZH zien wat de (on)mogelijkheden zijn. Al deze veranderingen voor de brandweerorganisatie moeten leiden tot 15% efficiency voordelen. In het meerjarenperspectief van de gemeente Alblisserdam is rekening gehouden met deze 15% efficiency voordelen vanaf 2016.

In de begroting 2016 van de VRZH zijn de efficiency voordelen nog niet financieel vertaald. Later in 2015 behandelt het algemeen bestuur VRZH de verschillende scenario's om invulling te geven aan de bezuinigingsopgave Vernieuwde brandweezorg en het opvangen van aanzienlijke kostenontwikkelingen. De VRZH heeft daardoor een opgave van groter dan 30% van de totale exploitatie om te komen tot een sluitende begroting. De keuzes die hierin worden gemaakt, leiden tot een begrotingswijziging op de begroting 2016 van de VRZH.

Als de VRZHZ niet volledig invulling kan geven aan de bezuinigingsopgave vernieuwde brandweezorg en het opvangen van de kostenontwikkelingen, dan leidt dat tot een financieel nadeel voor de gemeente Alblasserdam.

4.2. Aanpak ruimte scheppen voor vernieuwing

In deze collegeperiode is tot nu toe relatief eenvoudig ruimte gevonden voor de ambities uit de Samenlevingsagenda. Wij hebben ons zelf nog niet de vraag hoeven stellen: 'Wat doen wij dan niet meer?'. Op grond van de huidige inzichten is het begrotingsjaar 2016 'structureel' sluitend. Voor de jaren 2017 en verder zijn innovaties, vernieuwingen en besparingen noodzakelijk om de ambities uit de Samenlevingsagenda te realiseren en ons solide financieel beleid te kunnen voortzetten. Het college wil 'extra' ruimte scheppen voor het realiseren van de ambities uit de Samenlevingsagenda binnen een structureel sluitende meerjarenbegroting. In deze paragraaf presenteren wij de aanpak en het proces om deze ruimte te vinden en om concrete voorstellen aan de raad te kunnen voorleggen in de begroting 2016.

Het college denkt de 'extra' ruimte voor vernieuwing te kunnen vinden door:

- Kritisch te kijken naar de activiteiten die niet bijdragen aan de Samenlevingsagenda en keuzes te maken welke van deze activiteiten wij niet meer uitvoeren;
- Kritisch te kijken welke activiteiten mogelijk tegen minder kosten kunnen worden uitgevoerd;
- Kritisch te blijven op de mogelijke extra inkomsten;
- Ontschotten van de budgetten;
- Fasering van de Samenlevingsagenda;
- Versterking van de Samenlevingsagenda.

Keuzes in activiteiten, die niet bijdragen aan de Samenlevingsagenda

Het college wil kritisch kijken naar de noodzaak en wenselijkheid van activiteiten die geen onderdeel zijn van en / of niet bijdragen aan de doelen uit de Samenlevingsagenda. Door gericht keuzes te maken in welke activiteiten wij niet meer als gemeente zullen uitvoeren of aan partners in de samenleving over te laten, kunnen wij financiële ruimte scheppen voor de ambities uit de Samenlevingsagenda.

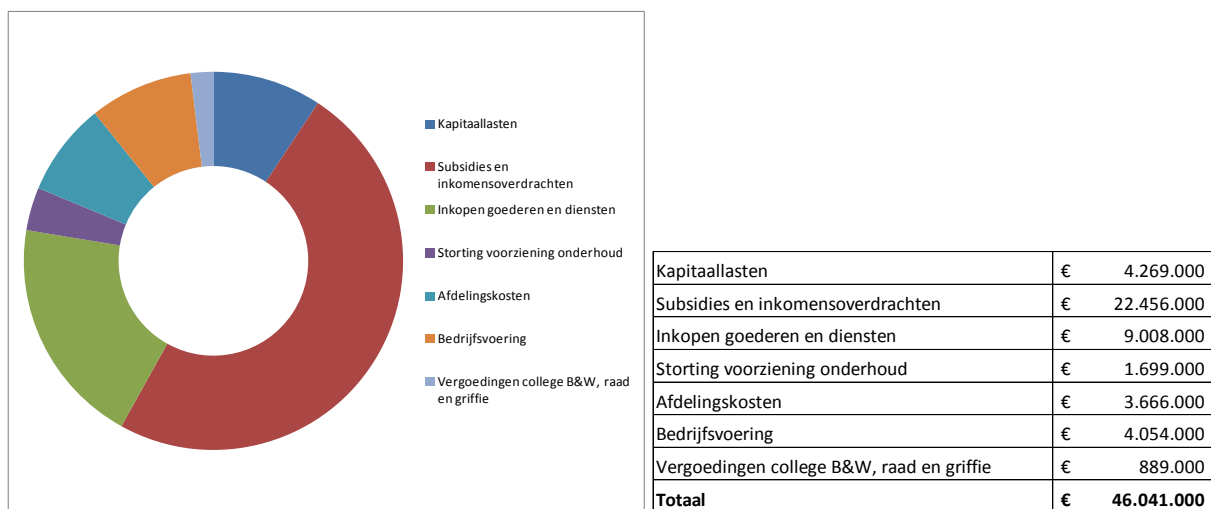
Kostenefficiency

Het college wil ook kritisch blijven op de kosten van bestaande activiteiten. Door goed zicht te hebben op de beïnvloedbaarheid van de huidige kostenstructuur en dit inzicht te combineren met de uitkomsten van benchmarks van de lasten ten opzichte van vergelijkbare gemeenten wil het college richting geven aan de zoektocht naar mogelijke besparingen. Wij zullen onze aandacht eerst richten op mogelijke besparing van kosten:

- die in hoge mate zijn te beïnvloeden;
- voor activiteiten waaraan wij relatief veel middelen besteden (ten opzichte van andere gemeenten) en waarvan dit niet is te verklaren vanuit gemaakte politieke keuzes of andere oorzaken.

Huidige kostenstructuur gemeente Alblasserdam

De kostenstructuur van de gemeente Alblasserdam is als volgt opgebouwd (begrotingsjaar 2015):

Kapitaallasten zijn op korte termijn niet beïnvloedbaar. Dit betreft de lasten van investeringen die in het verleden zijn gerealiseerd.

Besparingen op subsidies en inkomensoverdrachten vragen om politieke keuzes. Voor de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen zijn regionaal afspraken gemaakt over de trap af systematiek. De taakstellingen voor de trap af worden jaarlijks op grond van de meicirculaire bijgesteld. De bijstellingen op grond van de meicirculaire 2015 is nog niet bepaald en is nog niet in deze Perspectiefnota verwerkt. Bij het beoordelen van subsidieaanvragen en in gesprekken met gesubsidieerde instellingen hebben wij nadrukkelijk aandacht voor het kostenbewust zijn en de vorming van reserves bij deze instellingen.

De kosten van inkopen goederen en diensten zijn sterk beïnvloedbaar door keuzes te maken welke activiteiten wij niet meer uitvoeren en kritisch te kijken welke activiteiten mogelijk tegen minder kosten kunnen worden uitgevoerd. Aan de hand van analyses van gerealiseerde kosten ten opzichte van begrote kosten over de afgelopen 3 jaar signaleren budgetten, die structureel niet geheel worden besteed. Deze budgetten beoordelen wij kritisch op mogelijke besparingen.

Voor de instandhouding van de openbare ruimte is een voorziening groot onderhoud op basis van beheerplannen ingesteld. De kosten van de jaarlijkse storting in deze voorziening zijn beïnvloedbaar door keuzes in (de kwaliteit van) het totale areaal. Inzicht in de lange(re) termijn planning en kosten van uitvoering van groot onderhoud zijn van belang om te beoordelen dat de jaarlijkse storting in de voorziening realistisch is. De jaarlast moet toereikend zijn om het groot onderhoud uit te kunnen voeren, maar ook niet te hoog waardoor een 'overtollig spaarbedrag' in de voorziening ontstaat. In onderdeel 2.5 van deze Perspectiefnota zijn de risico's ten aanzien van de beheerplannen Openbare ruimte weergegeven.

De afdelingskosten betreffen de personeelskosten en materiële budgetten voor de afdelingen Publiekszaken, Ruimtelijke en Maatschappelijke ontwikkeling en Buitenruimte. Deze kosten zijn beperkt beïnvloedbaar en hebben veelal direct personele consequenties.

De kosten van bedrijfsvoering bestaan uit de kosten van huisvesting, de bijdrage aan het SCD, de kosten van de afdelingshoofden en de personeelskosten en materiële budgetten van de afdeling Concernstaf. Voor het invullen van de taakstellende besparingen 2016-2019 zijn op deze budgetten al structurele besparingen gevonden (zie onderdeel 4.1 van deze Perspectiefnota). Uit de benchmark Vensters voor bedrijfsvoering blijkt dat Alblasserdam binnen de Drechtsteden relatief de laagste kosten voor bedrijfsvoering heeft en dat de Drechtsteden als geheel lagere kosten voor bedrijfsvoering hebben dan een gemeente van vergelijkbare omvang.

Benchmark Alblasserdam: gerealiseerde lasten per inwoner 2013

Wij hebben de gerealiseerde lasten per inwoner van de gemeente Alblasserdam voor het jaar 2013 vergeleken met 9 vergelijkbare andere gemeenten. De vergelijking van de lasten per cluster is in onderstaande tabel weergegeven:

Cluster (lasten 2013 in € per inwoner) Rood: afwijking meer dan 10% nadelig Geel: afwijking tussen 10% nadelig en 10% voordelig Groen: afwijking meer dan 10% voordelig	Gemeente Alblasserdam	Gemiddelde van de referentiegroep	Afwijking (-/- = nadelig)
Algemeen bestuur	195	183	-/- 6%
Openbare orde en Veiligheid	119	99	-/- 20%
Verkeer, Vervoer en Waterstaat	225	217	-/- 4%
Economische zaken	7	28	76%
Onderwijs	111	141	21%
Cultuur en Recreatie	318	241	-/- 32%
Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening	551	474	-/- 16%
Volksgezondheid en Milieu	281	271	-/- 3%
Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting	216	658	67%
Financiering en Algemene dekkingsmiddelen	104	135	23%

Uit deze vergelijking blijkt dat lasten per inwoner in Alblasserdam nadelig met meer dan 10% afwijken van het gemiddelde van de referentiegroep voor de clusters:

- Openbare orde en Veiligheid
- Cultuur en Recreatie
- Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening

In bijlage 2 bij deze Perspectiefnota zijn de lasten per inwoner uit deze benchmark weergegeven voor de gemeente Alblasserdam, het gemiddelde van de referentiegroep en de individuele gemeenten uit deze groep.

Een diepgaander analyse van de kosten voor deze clusters kan een beter inzicht geven in de kosten van de verschillende activiteiten binnen deze clusters. Beoordeeld dient te worden of de afwijkingen ten opzichte van andere gemeenten in de vergelijkingsgroep verklaarbaar zijn. De nadere analyses kunnen ook indicaties geven voor activiteiten binnen deze clusters waar wellicht besparingen mogelijk zijn. Hierbij dient ook de beïnvloedbaarheid van de kosten binnen deze clusters betrokken te worden (zie kostenstructuur hiervoor).

Extra inkomsten

Voor thema's uit onze Samenlevingsagenda, zoals bijvoorbeeld duurzaamheid, bestaan zeer veel subsidiemogelijkheden. Of wij deze subsidiemogelijkheden al ten volle benutten, is nog maar de vraag. Het college wil, zeker voor de (investerings)projecten die nog volgen uit de Samenlevingsagenda, samen met onze maatschappelijke partners kritisch blijven kijken naar het benutten van bestaande subsidiemogelijkheden.

De concessieovereenkomst voor kabels en leidingen met Stedin loopt eind 2015 af. Vanaf 1 januari 2016 vervalt de concessievergoeding en vervalt ook de in de overeenkomst opgenomen bepaling gedurende de concessieperiode geen precario te heffen. Onze huidige precarioverordening is ook op Stedin van toepassing. Toepassing van de huidige precarioverordening op Stedin zal naar verwachting leiden tot een per saldo hogere (incidentele) opbrengst. Op dit moment hebben wij nog onvoldoende inzicht in de totale lengte van het leidingnet van Stedin in Alblusserdam om de opbrengst uit precario betrouwbaar te kunnen inschatten. In Drechtstedenverband vindt momenteel afstemming plaats over het aflopen van de concessieovereenkomst en de heffing van precario van Stedin vanaf 1 januari 2016.

Ontschotten van de budgetten

Het college wil kritisch blijven kijken naar mogelijke 'dubbelingen' in de vele (meervoudig) lokale en regionale initiatieven en bestaande activiteiten. Het beleggen van de initiatieven op het juiste niveau is daarbij essentieel om maximaal maatschappelijk rendement te behalen en de kosten te beheersen of zelfs te reduceren.

Fasering van de Samenlevingsagenda

Een kwalitatief goede uitvoering van de initiatieven uit de Samenlevingsagenda vraagt ook een juiste planning en afstemming op de beschikbare capaciteit van medewerkers van en beschikbaarheid van financiële middelen bij maatschappelijke partners en de gemeente.

Versterking Samenlevingsagenda

Het college heeft de verwachting dat de diverse initiatieven uit de Samenlevingsagenda, door goede samenwerking met partners, betrokkenheid van stichtingen en verenigingen bij de voorbereidingen en uitvoering van de initiatieven en de inzet van de vele vrijwilligers, op termijn zullen leiden tot (financiële) voordelen. Het nieuwe zwembad en de oprichting van de Beheer Stichting Sport Alblusserdam is daarin een inspirerend voorbeeld, waaraan het college ook graag op andere manieren vervolg geeft.

5. Van Perspectiefnota naar begroting

5.1. Algemene beschouwingen

Deze Perspectiefnota wordt behandeld in de raad tijdens de Algemene beschouwingen op 30 juni 2015. Het college doet de raad de suggestie tijdens de algemene beschouwingen in te gaan op:

- de ambities uit de Samenlevingsagenda;
- de voorgestelde aanpak om ruimte te scheppen voor vernieuwing;
- suggesties vanuit de fracties voor de zoekrichting om te komen tot 'extra' ruimte voor vernieuwing.

5.2. Voorstellen ruimtescheppen voor vernieuwing

Het college zal de opmerkingen en suggesties die de fracties meegeven tijdens de algemene beschouwingen betrekken bij de verdere uitwerking van de concrete (besparings)voorstellen. Op grond van de meicirculaire 2015 zullen de taakstellingen voor trap af van de verschillende gemeenschappelijke regelingen worden herijkt.

In de begroting 2016 zal het college inzicht geven in de herijkte taakstellingen trap af, de stand van zaken van de invulling van deze taakstellingen met concrete maatregelen en de voorstellen om ruimte te scheppen voor vernieuwing door besparingen op de lokale budgetten.

5.3. Planning

De behandeling van de begroting 2016 staat gepland op 10 november 2015.

Bijlage 1: Totaaloverzicht budgetten voor ambities Samenlevingsagenda

Budgetten Samenlevingsagenda 'Samen doen'		2016	2017	2018	2019
Regisseursfunctie Sociaal Domein	PPN2015	80.000	80.000	80.000	80.000
Bestuursstijl/- communicatie	PPN2015	70.000	70.000	70.000	70.000
Algemeen budget organisatieontwikkeling o.a. opleiding	PPN2015	45.000	45.000	45.000	45.000
Versterking sturing als netwerkorganisatie/procesoptimalisatie	PPN2015 / B2015	40.000	40.000	-	-
Centrumontwikkeling	PPN2015	50.000	50.000	50.000	50.000
(Regionale) economie	PPN2015	35.000	35.000	35.000	35.000
Duurzaamheid en Milieu	PPN2015 / B2015	80.000	80.000	80.000	80.000
Cofinanciering Waterdriehoek	B2015	8.000	8.000	8.000	8.000
Subsidie SWA	B2015	8.000	8.000	8.000	8.000
Pomp Lammetjeswiel	PPN2016	13.000	13.000	13.000	13.000
Berging Sporthal	PPN2016	9.500	9.500	9.000	9.000
Landelijke Stimuleringsprogramma Gezond in de Stad	PPN2016	45.000	45.000	-	-
Implementatie Arbeidsmarktbeleid	PPN2016	25.000	25.000	25.000	25.000
Werkbudget Cultuur	PPN2016	10.000	10.000	10.000	10.000
Fietsverbinding Papendrecht	PPN2016	4.000	12.000	26.000	26.000
Uitbreiding jongerenwerk	PPN2016	24.000	24.000	24.000	24.000
Totaal budgetten Samenlevingsagenda 'Samen doen'		546.500	554.500	483.000	483.000

De budgetten voor de Samenlevingsagenda zijn beschikbaar in de huidige collegeperiode. Een aantal budgetten is tijdens deze collegeperiode voor één of meerdere jaren beschikbaar gesteld. 2014-2018 tijdelijk. De budgetten die tot en met 2018 beschikbaar zijn gesteld, zijn in het meerjarenperspectief ook in 2019 en verder als 'ruimte voor structurele lasten uit de Samenlevingsagenda' beschikbaar gehouden. Uit de Samenlevingsagenda komen nog investeringsprojecten waarvoor structureel kapitaallasten zullen volgen, die ook na 2018 doorlopen. Voor zover deze budgetten in 2019 en verder niet nodig zijn als dekking voor structurele kapitaallasten van projecten uit de Samenlevingsagenda, kan door het volgende college een nieuwe integrale afweging plaatsvinden over de inzet van de nog 'vrije' ruimte, die in deze budgetten overblijft.

Bijlage 2: Benchmark Alblasserdam: gerealiseerde lasten per inwoner 2013

Legenda: afwijking t.o.v. gemiddelde	
Kleiner dan -/- 10% (nadelig)	
Tussen -/- 10% en +/- 10%	
Groter dan +/- 10% (voordelig)	

Functie (€ per inwoner)	Jaar	Alblasserdam (ALB)	Afwijking tov gemiddeld	Gemiddeld incl ALB	Barendrecht	Hardinxveld-Giessendam	Krimpen a/d IJssel	Lansingerland	Medemblik	Oudewater	Papendrecht	Uithoorn	Waddinxveen
Algemeen Bestuur	2013	195	-6%	183	157	148	198	194	219	232	170	162	167
Openbare Orde En Veiligheid *)	2013	119	-20%	99	61	149	70	73	133	81	79	94	67
Verkeer, Vervoer En Waterstaat	2013	225	-4%	217	153	140	156	222	189	310	183	503	172
Economische Zaken	2013	7	76%	28	52	22	4	55	35	5	8	20	5
Onderwijs	2013	111	21%	141	129	112	86	208	127	92	114	244	83
Cultuur En Recreatie	2013	318	-32%	241	229	196	301	199	264	183	266	189	277
Sociale Voorzieningen En Maatschappelijke Dienstverlening	2013	551	-16%	474	394	473	644	395	468	437	536	468	506
Volksgezondheid En Milieu	2013	281	-3%	271	251	225	302	280	273	305	275	282	244
Ruimtelijke Ordening En Volkshuisvesting	2013	216	67%	658	284	399	259	1.690	232	160	510	465	1.362
Financiering En Algemene Dekkingsmiddelen	2013	104	23%	135	142	489	133	-294	194	206	268	482	178

*) De gerealiseerde lasten per inwoner voor de gemeente Alblasserdam zijn gecorrigeerd voor de verkoop van de brandweerkazerne in 2013.

Bron: www.openspending.nl